

Steder. — Det er jo en Kendsgerning, som ogsaa er fremhævet i Motiverne til nærværende Lovforslag, at der er store Ulemper forbundne med den nuværende Ordning af Præsternes og Skolelærernes Lønningsforhold, for saa vidt Lønningen bestaar i Højtidsoffer. Seg er nu en Modstander af at Dring paa Alteret, og jeg kalder denne i det hele taget en Ustif, der virker forstyrrende paa Gudstjenesten under alle Forhold; jeg kunde derfor ogsaa ønske, at Accidensofferet blev afstøffet; men det er jo noget, som ikke ligger for ved det nuværende Forslag. Forholdene ere af den Bestaafenhed, at Præsterne og Lærerne de allerfleste Steder ikke paa langt nær saa det, der kan tilkomme dem, idet mangfoldige offerpligtige unblade at ofre. Nu kunne de offerberettigede ganske vist klage til de højere Autoriteter, og de kunne ogsaa saa de vedkommende offerpligtige idømte Bøder eller dømt til, for saa vidt de ikke have betalt Offer eller have betalt for lidt, at give rimeligt og passende Offer under Henhyn til Stand og Stilling og Egnens Skif og Brug. Men at gaa denne Vej ligger ikke for de fleste af vore Præster og Skolelærere. De ville langt hellere udsætte sig for et pekuniært Tab end anklage Menighedens Medlemmer og derved vække Strid mellem sig og Menighedens Medlemmer. Hvis de ville gaa den Vej til Autoriteterne, hvis de ville gaa, hvad jeg vilde kalde, ad Rettens Vej, saa vilde det ikke føre til andet end til Splittelse og Strid og Riv i Menigheden, og det ønsker jeg for at være meget uheldigt. — En Grund til, at Højtidsofferet hidtil ikke er blevet afløst i ret mange af Landets Sogne, er jo den, at det i Vandkommunalloven ikke har været tilladt at foretage en særskilt Vigning i dette Djemed. Dette Lovforslag gaar jo ud paa i § 4, at det Bederlag, der sættes for Afsløsningen, skal fordeles paa de hidragpligtige i samme Forhold, i hvilket de i det paagældende Aar ere ansatte til at svare Bidrag til Kommunen efter Formue og Lejlighed. De mere velhavende ville saaledes komme til at udrede et forholdsvis større Beløb af Bidragene, og et stort Antal Personer, som nu ere offerpligtige, ville blive aldeles fritagne for at give Offer. Det er et Moment, som maa komme i Betragtning. Man kan jo gaa ud fra, at Lovforslaget ikke paa nogen Maade vil gaa Sinaamanden for nær: thi hvis Bestemmelserne i § 4 blive til Lov, hvad jeg meget vilde ønske, vil jo en meget væsentlig Hindring for Højtidsofferets Afsløsning være fjernet, idet det saa ikke kommer til at gaa ud over Kommunefasjerne eller over det stærkt bebyr-

dede Hartorn. Hvis det i det andet Ting forelagte Lovforslag om Brændevinsafgiften kunde blive til Lov, saa at Kommunefasjerne kunde faa et saa stort Tilskud som et Par Kroner pr. Individ, kunde der vist ikke være noget til Hinder for, at man udrede de Bidraget af Kommunefasjerne; men det er jo ikke saa ganske sikkert, at dette Forslag vil blive til Lov — det tror jeg ikke, man kan stole paa — og under de nuværende Forhold tror jeg derfor, at det vil være rigtigt at udrede Bederlagene efter Bestemmelserne i det forelaagte Lovforslag § 4.

§ 2 giver Bestemmelser for Bederlagets Størrelse, naar der ikke paa anden Maade kan opnaas Enighed, nemlig, at det skal være Gennemsnittet af det samlede faktiske Offer til samtlige offerberettigede i det sidst forløbne Femaar; dette finder jeg rigtig, men naar det saa tilføjes „med Tillæg af en Tiendedel“ er jeg, i alt Fald foreløbig, indtil jeg hører, hvad der kan motivere et saadant Forslag — thi i Bemærkningerne motiveres det ikke paa nogen Maade — en Modstander af dette Forslag. Det forekommer mig, at naar de offerberettigede faa fuldt Gennemsnitsbeløb af, hvad de have oppebaaret i de sidste 5 Aar, maa det anses for at være en rimelig og passende Erstatning, naar, da de jo ville oppebære det paa en nem og behagelig Maade, uden nogen som helst Ulempe.

Det gode Forhold mellem Præster og Lærere og Menighed, der jo har saa stor Betændning i mange Hensender, maa absolut fremmes ved Afsløsning af Offeret. Seg ønsker derfor meget dette Lovforslag fremmet, og hvis der bliver Udvalg nedat til sammes hyderligere Drøftelse, haaber jeg, at det vil tage disse mine saa Bemærkninger under velvillig Overvejelse.

Th. Nielsen: Seg skal ikke følge de to ærede første Talere i deres interessante teologiske Undersøgelser. Kun skal jeg bemærke til det ærede 1te Medlem for 1te Kred (Stühr), der ligesom med et Sut giver Afkald paa Offeret og mindede om dertes smukke Oprindelse, at hans Udtalelser herom ere naturligtvis fuldkommen korrekte, men jeg maa tilføje, at det ærede Medlem kender nok et gammelt Ord, som siger, at man kan ikke paa en Gang blæse og have Mel i Munden; vi kunne ikke baade have en Foltkirke og tillige stille os, som om vi vare en Fritirke, vi kunne ikke baade have Fordelene af en Fritirke og en Foltkirke; kunde man det, saa tror jeg ogsaa nok, at Præsterne bleve for velholdne. Vi ere nu en Gang Foltkirke, og vi maa tage Forholdene, som de ere.